

Rektor
Camilla Källman

BESLUT
2014-02-17

Landsbyggsdepartementet
103 33 Stockholm

SLU:s redogörelse för miljöledningsarbetet 2013

Beslut

Rektor beslutar:

att till Landsbyggsdepartementet överlämna redogörelse för SLU:s miljöledningsarbete 2013 enligt bilaga.

Ärendet

Enligt 20§ förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska statliga myndigheter årligen redovisa sina resultat till det departement i Regeringskansliet som myndigheten hör till och till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket har den 17 december 2013 begärt en redovisning av SLU:s miljöledningsarbete 2013. Begäran har ställts till samtliga statliga myndigheter inklusive universitet och högskolor. Redovisningen ska enligt Naturvårdsverket ske med hjälp av ett webbaserat redovisningssystem. SLU har lagt in begärda uppgifter i det webbaserade systemet och Naturvårdsverket har därefter skickat bilagda rapport som en utskrift från systemet. Denna rapport utgör redogörelsen för SLU:s miljöledningsarbete 2013.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor efter föredragning av miljökoordinator Camilla Källman och i närvaro av miljöchef Johanna Sennmark.

Lisa Sennerby Forsse

Camilla Källman

Kopia för kännedom

Martin Melkersson (Ledningskansliet)

Stefan Lindqvist (Avdelningen för infrastruktur)

Redovisning av miljöledningsarbetet 2013

Sveriges lantbruksuniversitet

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Miljöcertifiering

Myndigheten är certifierad enligt ISO 14001.

Miljöpolicy

SLU ska medverka till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

Miljötänkande och miljöaspekter ska integreras i allt beslutsfattande och i all verksamhet inom alla SLU:s arbetsenheter.

SLU:s miljöarbete är en långsiktig process, som bygger på ständiga förbättringar med vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning som grund.

Miljöutredning

Miljöutredningen uppdaterades 2012.

Aktiviteter med betydande direkt och indirekt miljöpåverkan

Indirekt påverkan: Forskning, utbildning, fortlöpande miljöanalys och information.

Direkt påverkan: Tjänsteresor, energianvändning, miljöanpassad upphandling, kemikaliehantering och avfall.

SLU bedriver också tillståndspliktig verksamhet enligt 9 Kap miljöbalken. Verksamheten innefattar djurhållning och jordbruksdrift.

Interna miljömål

Övergripande miljömål för hela universitetet beslutade 2013-12-16:

Energianvändning

- SLU har som huvudmål att vara självförsörjande på all energi (el och värme) vad gäller eget förvaltade fastigheter vid utgången av 2020.

- Fossila bränslen för uppvärmning ska fasas ut snarast, dock senast innan utgången av 2016.

- SLU ska på egna fastigheter energibespara med minst 1 % per m² och år, 2012 utgör basår. Det uttrycks med andra ord att till och med 2020 ska 9 % per m² och år totalt ha energibesparats.

Tjänsteresor

- SLU ska minska koldioxidutsläpp från resande med 10 % och helårsanställd till utgången av år 2020 i jämförelse med år 2013.

- Koldioxidutsläppen från inrikes resande i jämförelse med år 2013 skall minska med 20 % och helårsanställd t o m år 2016 främst genom minskning av inrikes flygresor.

- Antalet IT-resor (användandet av videokonferens) i jämförelse med 2013 års nivå skall öka med 15 % t o m år 2016.

Inköp

- SLU ska ställa relevanta miljökrav, i 90 % av alla upphandlingar på förbrukningsvaror från och med. halvårsskiftet 2014.

- SLU ska genomföra miljöriskanalys i syfte att identifiera om en upphandling avser varor eller tjänster med betydande miljöpåverkan. Analysen ska genomföras på samtliga upphandlingar av varor och tjänster senast fr.o.m. 31 dec 2014.

- Senast den 31 december 2015 ska 40 % av alla upphandlade förbrukningsvaror vara märkta med "bra miljöval" och finnas tillgängliga i SLUs e-handelssystem Proceedo.

- Senast den 31 december 2014 uppföljning ha genomförts av minst en (1) upphandling för att fastställa om, och i vilken utsträckning, en reducerad miljöpåverkan uppnåtts.

Ytterligare övergripande miljömål inom utbildning, forskning samt fortlöpande miljöanalys och information (FOMA) ska beslutas innan 2014-06-30.

Pågående miljöcertifieringsarbete enligt ISO 14001. Hittills är följande delar av SLU miljöcertifierade:

- Lantbruksdriften: huvudort i Uppsala, Alnarp, Lanna, Hallfreda och Ultuna (även kvalitetsledningssystem ISO 9001)

- Institutionen för skoglig resurshållning, Umeå

- Mark-Vatten-Miljöcentrum

- Nationellt forskningscentrum för lantbrukets djur, Uppsala Lövsta (även kvalitetsledningssystem ISO 9001)

- SLU Alnarp (Alnarp, Balsgård, Odarslöv)

- SLU Skara (Skara, Götala, Lanna)

- Ekologiceentrum och Naturicum (Uppsala, Grimsö)

- SLU Skinnskatteberg

Redan miljöcertifierade verksamheter har miljömål som kan kopplas ihop med de

övergripande målen. Övriga exempel exempel:

- Stärka miljöinnehåller i forskning
- Stärka miljöinnehållet i grundutbildning
- Öka medvetandet hos studenter om hållbar utveckling.
- Förbättra kemikaliearbetet
-

Handlingsplan och åtgärder

En mer detaljerad handlingsplan för de övergripande miljömålen arbetas för närvarande fram. Den kommer i grova drag att innehålla:

Uppdatera energibruksutredning

Handlingsplan om energibesparingar

Möjlighet till klimatfond ska utredas

Kartläggning av utbildningsbehov och genomföra utbildningsinsatser för att minska miljöpåverkan rörande resor inom SLU

Utreda på vilket sätt varor och tjänster bidrar till en negativ miljöpåverkan

Utreda hur mycket av dagens inköp som utgörs av varor och tjänster med fördelaktigare miljöegenskaper

Utreda vilka möjligheter införandet av systemstöd inom t.ex. e-handel ger till styrning och uppföljning inom miljöområdet

Inom de miljöcertifierade verksamheterna finns egna mål satta med åtgärder som t.ex.:

- Hållbar utveckling tas upp i kursutvärderingen
- Installation av belysning som släcks då lokalerna är tomma
- Inköp av el av bästa miljöval
- Energikartläggningar
- Utbildning och workshop för lärare inom hållbar utveckling

Måluppfyllelse

De nya övergripande miljömålen för SLU har nyligen fastställts och uppföljning kommer att ske kvartalsvis, varav den första i mars/april.

Inom de verksamheter som är miljöcertifierade revideras rutiner kontinuerligt. Målen följs upp i samband med interna och externa revisioner.

Målen går igenom i samband med ledningens genomgång för de certifierade verksamheterna.

Övriga mål:

Energianläggning pågår på bl.a. försöksgården Lövsta utanför Uppsala.

Fler kemikalier har lagts in i kemikaliehanteringssystemet KEMIA

Stänger av ventilation i tomma lokaler inom vissa delar av verksamheterna

Sammanslagning av tre certifikat (Institutionen för mark och miljö, institutionen för energi och teknik samt institutionen för vatten och miljö)

Uppdatering av rutiner inom miljöledningssystemet

Fortsatt workshop och utbildning för lärare inom hållbar utveckling i utbildning

Kurser inom miljöledningssystem har genomförts

Fortsatt arbete av arbetsgrupp för att undersöka hur den indirekta miljöpåverkan kan mätas

Ytterligare en miljöcertifiering (Skogsmästarskolan i Skinnskatteberg)

Arbetet med att miljöcertifiera hela SLU fortsätter, fler verksamheter är uppstartade

Kunskap och utbildning

I takt med att fler verksamheter miljöcertifieras utbildas också personalen. Exempel på områden är energieffektivisering, videokonferens, kemikaliehantering, allmänt om miljöledningssystem. Inom ramen för miljöledningssystemet upprättas rutiner.

Det erbjuds workshops för lärare inom SLU om hållbar utveckling inom utbildning.

Investering i ny elektronisk lagövervakningstjänst där miljösamordnare och andra berörda anställda utbildats.

Under 2013 har SLU Miljös interna hemsida omarbetats för att underlätta kommunikationen med anställda.

En gång i halvåret anordnas en miljösamordnardag och en internrevisionsdag med fokus på vidareutbildning och nätverkande.

IT för minskad energianvändning

När det gäller SLU-datorn för anställda och studentmiljön kan SLU centralt styra inställningar för energiförbrukning. Idag används en balanserad konfiguration som

ger kraft när så krävs och energibesparing när datorn inte används.

I nya byggnader fortsätter utvecklingen av styrsystemen och i Biocentrum (Uppsala) styrs för första gången belysning i labb.

Planer finns att i de nya byggnaderna installera ett "betygssystem" som anger hur energieffektiva belysning- värme- och ventilationssystemen är.

Majoriteten av SLUs skrivare har personlig kortinloggning för att minska andelen onödiga utskrifter. Skrivarna är dessutom inställda på dubbelsidig utskrift. SLU satsar också mycket på videokonferensutrustning.

IT för minskat antal tjänsteresor

SLU satsar och arbetar mycket med e-möten och har arbetat ständigt med att förbättra möjligheterna till inspelning och streaming av möten och seminarium. Inom videokonferens satsar SLU mest av alla svenska lärosäten. För närvarande testas och utvärderas MS. Lync för SLU, vilket ytterligare skulle förstärka möjligheten till "IT-möten" för alla.

SLU har inlett ett omfattande samarbete med Uppsala universitet gällande videobaserade e-möten. Detta resulterar i större möjligheter för samarbeten mellan SLU och UU via e-möten.

Under 2013 ökade videokonferensanvändandet med strax över 10%. Dessutom är det många anställda som skaffat sig Jabber till sin arbetsdator och även installerat det i rum.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Antal årsarbetskrafter och kvadratmeter

Antal årsarbetskrafter: 2 959

Antal kvadratmeter lokalyta: 385 763

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid

	Kg CO ₂ Totalt			Kg CO ₂ /årsarbetskraft		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Flygresor under 50 mil	530 567	556 820	529 812	179	181	177
Bilresor	569 687	534 706	507 375	193	174	170
Tågresor	8,30	8,10	8,00	0,003	0,003	0,003
Bussresor	5 472	6 889	7 787	1,85	2,24	2,60
Maskiner och övriga fordon	918 856	963 799	1 155 190	311	313	386
Sammanlagt ovan	2 024 590	2 062 222	2 200 172	684	670	735
Flygresor över 50 mil	2 820 989	3 112 476	2 674 006	953	1 011	894

Beskrivning av insamlat resultat

Det satsas mycket på videokonferens samt möten via webbkameror, vilket vi hoppats bidragit till minskningen av flygresorna. Miljöcertifieringsarbetet går framåt och även det hoppas vi bidragit till minskningen. I år har vi mer stabilitet i statistiken som rör bilresor och det gör att vi har kunnat kartlägga fler delar.

Problem rör svårigheterna med att uppskatta körda km utifrån kostnader (hyrbil) se vidare hur uppgifterna är framtagna nedan. I årets statistik har vi dock fått med statistik på hyrbilar direkt från hyrbilsfirmorna som SLU har avtal med. Detta är en förbättring jämfört med året innan.

Eftersom SLU vid förra rapporteringen nyligen hade bytt resesystem resulterade det i att skattningarna av körda km i egen bil har baserats på halvårsdata som sedan uppräknades. Denna gång fanns helårsdata att tillgå, vilket har gjort att stabiliteten blivit bättre.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Uppgifter om flygresor och tågresor baseras på resebyråstatistik medan uppgifter om bil- och bussresor är hämtade från såväl resebyrå (taxi), resesystem (egen bil) och ekonomisystem (hyrbil), upphandlade hyrbilsfirmor (hyrbil som bokas direkt med referens). Uppgifter om körda km i egen bil från resesystemet har kombinerats

med resebyråns uppgifter om körda km i taxi. En schablon har däremot använts för att skatta körda km i hyrbil baserat på kostnaden.

Utifrån den totala körsträckan har sedan utsläppet av CO2 skattats mha Naturvårdsverkets schablonmallar.

Uppgifterna om utsläpp från maskiner och övriga fordon baseras på uppgifter från ekonomisystem om kostnader för drivmedel, med en separat redovisning för diesel.

Utifrån ett genomsnittspris för diesel och bensen har sedan förbrukningen uppskattats och utsläppen beräknats mha ovannämnda schablonmallar.

Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller, Uppgifter som tagits fram på annat sätt, nämligen

Se ovan.

2. Energianvändning

Energianvändning i lokaler

	kWh totalt		
	2013	2012	2011
Verksamhetsel	46 809 573	49 898 845	54 436 579
Fastighetsel			
Värme	41 033 243	44 368 431	45 976 678
Kyla	4 636 389	2 965 453	1 144 714
Totalt	92 479 205	97 232 729	101 557 971

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Verksamhetsel	15 819	16 201	18 194	121	181	209
Fastighetsel						
Värme	13 867	14 405	15 367	106	161	177
Kyla	1 567	963	383	12	11	4
Totalt	31 254	31 569	33 943	240	353	391

Energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2013	2012	2011
EI			

Normalårskorrigerering

Värmeförbrukningen är inte normalårskorrigerad.

Förnybar energi

	2013	2012	2011
Verksamhetsel	90 %	58 %	58 %
Fastighetsel	90 %	58 %	58 %
Värme	90 %	58 %	58 %
Kyla	90 %	58 %	58 %
Utanför lokaler	90 %	58 %	58 %
Totalt	90 %	58 %	58 %

Beskrivning av insamlat resultat

SLU har fått bättre rutin på att ta fram statistiken och vi har lyckats få med mindre hyreskontrakt i statistiken, vilket vi även fick med förra året. Detta gäller även lokalytan.

Växling från El till Biogas (el o fjärrvärme) på Lövsta (Uppsala).
Biogasanläggningen har varit i drift hela 2013, f.o.m. februari 2012.

Föregående år saknades vissa siffror från Lövsta eftersom de fakturerades mycket sent, dessa är med i år.

Vi har inte möjlighet att särskilja på verksamhetsel och fastighetsel. I redovisningen av energianvändningen ovan ingår därför såväl verksamhetsel som fastighetsel. Frågan diskuteras.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Uppgifter från hyresvärden Akademiska Hus avseende el, värme och kyla. Även uppgifter från hyrda lokaler utöver Akademiska Hus.

Till detta kommer uppgifter avseende egna fastigheter där förutom leverantörsuppgifter avseende el och fjärrvärme även förbrukningsuppgifter av eldningsolja och flis ligger till grund för uppskattningen av energianvändningen.

3. Miljökrav i upphandling

Antal upphandlingar med miljökrav

	Antal st		
	2013	2012	2011
Anskaffningar med miljökrav	12	5	3
Anskaffningar totalt	19	9	13
Andel anskaffningar med miljökrav	63 %	56 %	23 %

Värde av upphandlingar med miljökrav

	Värde kr		
	2013	2012	2011
Anskaffningar med miljökrav	3 300 000	44 000 000	14 029 000
Anskaffningar totalt	5 685 000	58 300 000	29 179 000
Andel anskaffningar med miljökrav	58 %	75 %	48 %

Beskrivning av insamlat resultat

Miljökrav har ställts där det varit möjligt. En ny rutin mellan SLUs inköpsenheten och miljöenheten har implementerats. Detta är mycket positivt då SLU Miljö får vara med och ställa miljökrav i de upphandlingar det är aktuellt.

Redovisningen avser endast de upphandlingar som genomförts centralt av inköpsenheten eller med stöd av inköpsenheten.

När det gäller upphandlingar som genomförts av andra enheter på SLU saknar upphandlingsfunktionen/inköpsenheten uppgifter om vilka miljökrav som ställts. Det är dock troligt att de centralt genomförda upphandlingarna står för huvuddelen av genomförda upphandlingar räknat i värde kr.

Av inköpsenheten genomförda avrop med 2:a konkurrensutsättning har inte räknats som upphandlingar. När det gäller avrop från SLU:s egna ramavtal har miljökrav ställts vid upphandlingen av ramavtalet i de flesta fall. Ramavtalet i de flesta fall. För övriga avrop och direktinköp saknas uppgifter om miljökrav ställts, eftersom beställningar sker decentraliserat inom universitetet och miljökrav inte registreras någonstans när beställning sker.

Ett e-handelssystem, Proceedo, introduceras för närvarande på SLU där samtliga inköp ska göras. Statistik som exempelvis rör miljömärkta produkter kommer att kunna tas fram.

Hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem